

BÚSKAPARRÁÐIÐ

444 føroyingar hava eina ársinntøku, sum er yvir eina millión krónur um árið. 14 av hesum 444 (3 prosent) eru konufólk.

Úr Várfrágreiðingini

Longu frá 2035 má roknast við negativum burðaravlopi. Við núverandi deyðs- og føðitíttleika verður burðaravlopið negativt longu í 2035. Orsøkin er tað lága talið av kvinnum í burðardyggum aldri og eldingin av føroysku búfjældini.

Úr Várfrágreiðingini

Lægsta útbúgvingarstigið er í Sandoy og Suðuroy, skilt soleiðis at at har eru flest við útbúgvingum styttri enn 1 ár eftir fólkaskúlan, og fæst við miðnáms- og yrkisútbúgvingum (31-33%) og longum útbúgvingum (1,7-1,8%). Hægsta útbúgvingarstigið er í Suðursteymoy, har 8% hava hægri útbúgvingar, og har tey fæstu (bert 29%) einans hava fólkaskúlan.

Úr Várfrágreiðingini

HETTA FER KOSTA ONKI

Smartar loysnir, sum ikki kosta nøkrum nakað, finnast ikki, skrivar Búskaparráðið í várfrágreiðing síni

Danjal av Rana

– Vit hava ikki sæð nakra broyting síðani heystfrágreiðingina, og tí nevna vit aftur nú, at tørvur er á at endurskoða almennu iløguætlanina. Orðini eigur Sverri Hansen, formaður í Búskaparráðnum.

Ein av høvuðsboðskapunum í várfrágreiðingini frá búskaparráðnum, er hin sami sum í heystfrágreiðingini. Í veruleikanum hevur búskaparráðið longu í nógv ár nevnt hetta sama í frágreiðingum sínum: At almennu iløgurnar eru konjunkturviðgangandi, og at almenni geirin tí økir um sveiggini í búskapargongdini. Við øðrum orðum, tað almenna hevur lyndi til at brúka meiri pengar, tá tíðirnar eru góðar, og hetta metir Búskaparráðið er heldur óheppið. Úrslitið av einum slíkum politikki er, at almennu iløgurnar økja um eftirspurningin í byggingvinnuni, økja um lønirnar og økja um prísin á verkætlanunum.

– Umráðandi hjá tí almenna er ikki at endurtaka gongdina frá byrjanini av øldini og 2007 og 2008, um búskaparliga virksemið fer at økjast komandi árin, stóð at lesa í búskaparfrágreiðingini

í heyst og boðskapurin er hin sami í dag.

– Vit hava nýtt seinastu uppgerðina fyri almennar iløgur, og hon vísir tað sama sum seinast. Tí mettu vit tað vera neyðugt at nevna tað aftur. Vit kunnu bara varpa ljós á nøkur ting og ikki stórt annað. So er tað upp til politikkararnar at taka stóru avgerðirnar, sigur Sverri Hansen.

Samstarv millum land og kommunur

Búskaparráðið mælir tí til eina samskipaða endurskoðan av almennu iløguætlanunum, at landið og kommunurnar mugu seta seg og prátta saman um, hvussu almennu iløgurnar skulu raðfest. Ráðið skjýtur millum annað upp, at játtanin til almennar iløgur verður ásettur sum ein fastur prosentpartur av BTÚ.

– So verður tað upp til landið og kommunurnar at samráðast um, hvørjar almennar iløgur kunnu gerast innan fyri hesar karmarnar, heldur enn at hvør kommuna í sínum lagi setir virksemi í gongd. Landið og kommunurnar mugu samskipa iløguætlanina, sigur Sverri Hansen.

Búskaparráðið er av tí fatan, at tað hevði verið

betri, um ein konjunkturmótgangandi politikkur varð førdur. Hetta hevði kravt, at tað almenna, umframt at raðfesta iløgur og byggingar, eisini skuldi tíðarvalt ígongdseting og stødd av neyðuga virkseminum. Á hendan hátt kundi tað almenna ansa eftir, ikki at yvirhita búskapin.

Búskaparráðið nevnr eisini ítøkiliga skuldarloftið hjá kommunum sum eina avbjóðing á hesum økinum.

– Sjálvandi má okkurt loft vera á, men trupulleikin er, at skuldarloftið gevur kommunum eitt ávíst rásarúm, og um allar kommunurnar leggja seg upp at markinum samstundis, hava vit sama trupulleikan. Skuldarloftið eggjar ikki til miðvísa langtíðarplanlegging av almennum iløgum, sigur Sverri Hansen.

Onkur hevur róð upp undir, at tilmælini frá Búskaparráðnum einans fóru at elva til meiri klandur millum kommunurnar og landið.

– Politikkararnir skulu taka tær torfðu avgerðirnar. Allar slíkar broytingar mugu kosta onkrum okkurt. Onkrar kommunur ella landið mugu halda aftur við sínum iløgum, meðan aðrar sleppa at byggja, sigur Sverri Hansen. Allar kommunurnar vera tí neyvan nøgdar, men

Sverri Hansen, formaður í Búskaparráðnum

Búskaparráðið metir kortini, at ein samskipan av almennu iløgum er neyðug.

Taka skeivar útbúgvingar

Búskaparráðið hevur í hesi frágreiðingini hugt gjølla at føroyska arbeidsmarknaðinum. Har kemur ráðið millum annað til ta niðurstøðu, at arbeiði einans er til umleið 60 prosent av øllum føroyingum, ið eru undir hægri útbúgving.

Búskaparráðið hevur hugt at øðrum frágreiðingum frá øðrum pørtum um, hvussu vit fáast ung at stöðast her í Føroyum.

– Tær hava flest allar lagt dent á at skapa góðar útbúgvingarmøguleikar her í Føroyum. Tú kanst tó útbúgva so nógv tú vilt, men hvat tá einki arbeiði er til tey? Sannleikin er, at sum er trúta neyðugu arbeiðsplássini í Føroyum. Sum nú er, hava vit ikki passandi arbeiðspláss til øll tey, ið vildu búð og arbeitt í Føroyum, sigur Sverri Hansen.

Tað er verandi føroyski arbeidsmarknaðurin, sum er grundarlagið undir hesum framrokningunum, har mett verður, hvussu nógv fara frá fyri aldur komandi

árin, í mun til hvussu nógv útbúgva seg innan økið. Skuldi nýggj arbeiðspláss ella nýggjar vinnur tikið seg upp, broytast tøluni sjálvandi. Niðurstøðan er tó greið.

– Henda ikki í Føroyum broytingar í siðvenjum, tá tað snýr seg um at útvega arbeiðsmegi við hægri útbúgving, verður onki arbeiði í Føroyum til umleið 40% teimum, sum nú eru undir hægri útbúgving, skrivar Búskaparráðið.

Tað eru í høvuðsheitum tveir mátar at loysa hendan trupulleikan, heldur Sverri Hansen.

– Vit mugu leggja okkum